Національний університет
«Острозька академія»

Літературна критика

Кредити та кількість годин:

денна форма 4 ECTS; 120 годин: 12 лекційних, 22 практичних, 86 самостійна робота; залік

заочна форма 4 ECTS; 120 годин: 2 лекційних, 4 практичних, 114 самостійна робота; залік

І. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Літературна критика» присвячена осмисленню особливостей розвитку літературного процесу від давнини до сучасності. Спирається на практичний тип мислення задля поцінування художньої своєрідності класичних і сучасних літературних творів, їх естетичної вартості, виявлення провідних тенденцій літературного процесу. Літературна критика є самоусвідомленням літератури як суспільного явища в усій різноманітності національних літератур, літературних напрямів, стильових течій (шкіл),творчості письменників, окремих творів.

У процесі вивчення дисципліни передбачається вивчення таких аспектів, як природа літературно-художньої критики, її етапи, методи, жанрова палітра. Основна увага буде приділятися формуванню критичного дискурсу в українському мистецтві слова, психологічним та естетичним засадам літературної критики, індивідуальним авторським стилям її визначних представників, парадигмі критеріїв оцінки художнього тексту. Орієнтація в масиві критичних відгук, розмаїтих стратегіях, характерних для певних історико-культурних епох, сприятиме вдосконаленню навиків аналізу та інтерпретації художнього тексту слухачів, формуванню практичного досвіду літературного критика. Курс завершується вивченням впливових чинників та характерних рис функціювання сучасної літературної критики, а також стану книговидання й періодики. Розуміння різновекторності критики доби постмодернізму дозволить діагностувати перспектив її динаміки в нових обставинах, зумовлених глобалістськими тенденціями та інтенсифікацією комунікації в соцмережах.

ІІ. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: ознайомлення магістрантів із основними етапами розвитку критичних оцінок української літератури, оволодіння науковими засадами літературної критики та вироблення у них навичок літературно-критичної діяльності.

Основні завдання:

1) осмислення еволюції української літературної критики та роль у цьому процесі визначних вітчизняних критиків;
2) з'ясування природи літературної критики, її методів, жанрів,функціонально-стильових різновидів;
3) удосконалення навичок сприйняття й осмислення конкретного літературного твору і всього літературно-художнього процесу;
4) спрямування самостійної роботи студентів на вивчення кращих зразків літературно-художньої критики.

5) оволодіння методикою аргументації своїх висловів про ідейно-естетичні особливості твору, індивідуальний стиль автора, удосконалення естетичних смаків.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі компетентності:

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним, виявляти зусилля для постійного самовдосконалення.

ЗК 3. Здатність шукати, опрацьовувати й аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність адаптуватися та діяти в новій ситуації, виявляти ініціативу та пластичність мислення в різних видах діяльности.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї, творчо використовувати набутий багаж знань у типових і нестандартних ситуаціях.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК 3. Здатність критичного осмислювати історичні надбання та новітні досягнення лінгвістики й літературознавства, нові міжпредметні філологічні галузі та спектр підходів до викладання філологічних дисциплін.

ФК 6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з української мови та літератури для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно використовувати спеціальну термінологію в обраній галузі філологічних досліджень.

ІІІ. Результати навчання

Здобувачі освіти оволодіють такими програмними результатами:

ПРН 4. Об'єктивно оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування в галузі сучасної філології та соціальних царинах, дотичних до лінгвістики й літературознавства.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти української філології.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні та літературні факти, інтерпретувати різностильові та різножанрові тести.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесности.

ПРН 14. Створювати, аналізувати, порівнювати й редагувати різножанрові тексти, зважаючи на їхню наукову / естетичну цінність і стилістичні особливості.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

За результатами навчання слухачі повинні**:**

1. Об’єктивно оцінювати і критично аналізувати проблемні явища у сучасному літературному процесі, знаходити шляхи їх вирішення.

2. Знаходити оптимальні шляхи взаємодії з представниками видавничих професій різного рівня.

3. Застосовувати на практиці знання про різноманітні засоби мови для успішної комунікації та повноцінної професійної реалізації під час написання рецензій, відгуків, аналітичних статей.

4. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературної критики.

5. Застосовувати знання теоретичних засад українського та світового літературознавства.

6. Характеризувати літературні явища, інтерпретувати різностильові та різножарнові тексти.

7. Здійснювати науковий аналіз літературного матеріалу, дотримуючись правил академічної доброчесності.

8. Створювати й аналізувати різножанрові тексти, зважаючи на їхню наукову цінність і стилістичні особливості.

9. Обирати оптимальні методи аналізу та інтерпретації конкретного літературного матеріалу.

10. Використовувати набуті спеціалізовані знання з літературознавства для розв'язання складних завдань, зокрема пов'язаних з характеристикою суперечливих художніх форм та змістів літературних текстів різних часів.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Вступ. Літературна критика як відносно самостійний вид творчої діяльності. Передумови й особливості формування української літературної критики.
2.	Розвиток української літературної критики кінця XIX ст. – перших десятиліть XX ст.
3.	Літературно-критична думка в Україні другої половини XX ст. Внесок у розвиток літературної критики представників діаспори.
4.	Основні тенденції розвитку сучасної української літературно-наукової критики (кінець XX – початок XXI століття).
5.	Основні засади літературно-критичної діяльності

